
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

6	únor 2004–5 67. ročník
----------	------------------------------

**František Farský
(1846–1927)**

V r. 1873 přišel do Tábora na Vyšší hospodářský a hospodářsko-průmyslový ústav, po třech letech se stal na plných 33 let jeho ředitelem. V r. 1909 odešel na odpočinek do Prahy s funkcí státní inspektor zemědělských škol.

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

(English summary see page no. 15)

AIESEC	2
Krajské informační středisko	3
Dotační titul 9.F Podpora poradenství v zemědělství v roce 2005.....	4
Ponúkame produkty Ústavu vedecko-technických informácií pre podohospodárstvo.....	5
Informační centrum Evropské unie	6
Nominace SOU a U Horky nad Jizerou na Evropskou pečeť kvality	7
Vzdělávání ve spolupráci se školami trvalé vzdělávací základny MZe ČR.....	7
Školy a rezortní vzdělávání (II.)	8
Desať rokov chovu, ochrany a lovu	10
Půda – obraz života	11
Školství v Čechách před sto lety a dnes.....	11
Pro školy (mimořádná nabídky publikací ÚZPI)	12
Šluknovské lesnické školství padesátileté.....	13
Anna Berkovcová (II. díl)	14
Contens	15

AIESEC

Přispívá k rozvoji našich zemí a jejich lidí prostřednictvím podpory mezinárodního porozumění a spolupráce

AIESEC (Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales) – největší studentská organizace na světě – zajišťuje mezinárodní výměnu studentů a absolventů vysokých škol.

Vznikla ve Stockholmu v r. 1948 z iniciativy studentů ze 7 evropských zemí – Švédska, Finska, Norska, Dánska, Francie, Nizozemí, Belgie. Hlavní záměrem bylo „navazování přátelských vztahů mezi členy“ a důležitým prostředkem k dosažení tohoto cíle byla výměna studentů.

Dnes představuje celosvětovou síť 50 000 členů v 85 zemích studujících na více než 800 univerzitách po celém světě. Sdružuje studenty a čerstvé absolventy vysokých škol, kteří se zajímají o ekonomiku a management

Zkušenosti, které tito lidé získají, ať už jsou na placené praxi ve firmě nebo pracují jako dobrovolníci pro neziskové organizace, je ovlivní na celý život.

AIESEC pracovala od r. 1966 i v Československu. V České republice vznikla v r. 1993 a v současné době působí v sedmi městech při univerzitách ekonomického směru, a to v Praze, Ostravě, Brně, Pardubicích, Zlíně, Karvině a Hradci Králové.

Ze zemědělských univerzit: Česká zemědělská univerzita Praha a Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno.

- Chceš pracovat na rozvoji svých praktických dovedností?
- Chceš se naučit pracovat s lidmi, jak lidi motivovat a jak je vést při práci v týmu?
- Rád(a) komunikuješ se zahraničními studenty a zajímáš se o kulturní odlišnosti?
- Chceš zlepšit svoji angličtinu?
- Chceš poznat nové přátele po celém světě?

AIESEC nabízí tři druhy výměnných programů

Management Traineeship / Ekonomické praxe

Tento program nabízí možnost absolvovat stáž a poznat kulturu i obchodní zvyklosti v komerčních firmách, neziskových organizacích či univerzitách. Délka praxí se pohybuje v rozmezí 8 a 78 týdnů v oblastech: marketing, finance, účetnictví, lidské zdroje, organizační management, projektový management.

Technical Traineeship / Technické praxe

Program technických stáží je určen studentům, kteří mají jak teoretické znalosti, tak zejména praktické zkušenosti v oblastech informatiky jako: informační a operační systémy, tvorba software a programování, vytváření a obsluha počítačových sítí, design a tvorba www stránek apod.

Development Traineeship / Rozvojové praxe

Stáže probíhají zejména v neziskových organizacích, univerzitách či vládou podporovaných programech zejména v zemích Latinské Ameriky a Asie.

AIESEC ČZU Praha
PEF ČZU Praha
Kamýcká 129
165 21 Praha 6 – Suchbátka
Tel./Fax: +420 224 383 801

Mobil: +420 608 183 091
E-mail: aiesec@pef.czu.cz
Web: <http://aiesec.pef.czu.cz>

Podklady získány z webových stránek ČZU Praha

KRAJSKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO

pro rozvoj zemědělství a venkova

Velké změny v národním hospodářství v posledním období pro podnikatelské subjekty přináší stále větší množství informací, které musí využívat. Podnikatelům v zemědělství nejvíce změn přinesly legislativní změny v souvislosti se vstupem do EU. Nutnost dobré informovanosti zemědělských podnikatelů i dalších obyvatelů venkova vyvolává potřebu vzniku subjektu, který by působil v oblasti informační podpory zemědělských činností a rozvoje venkova vůbec. Tuto potřebu intenzivně vnímají profesní organizace a další regionálně působící organizace a jsou iniciátory postupného vzniku informačních středisek v regionech.

Důležitou roli při vzniku informačních středisek sehrávají krajské úřady. Kraje, které plánují využití informačních středisek k informační činnosti o svých regionálních rozvojových programech i např. jako komunikační prostředek pro místní regionální iniciativy a pro zabezpečení toku informací od cílových subjektů, mohou velmi urychlit jejich vznik. Informační střediska nejspíše vznikají tam, kde mají dobrou podporu krajského úřadu.

Podpora informačních technologií nestojí osamoceně mezi aktivitami evropských struktur. Zasedání Evropské rady v březnu 2000 v Lisabonu vytyčilo cíle evropské ekonomiky, která se má stát „nejvíce konkurenceschopnou a nejdynamičtější ekonomikou založenou na znalostech na světě“. Tyto cíle se shodují s cílem akčního plánu eEurope 2005, předloženého Evropské radě na zasedání v Seville v červnu 2002, kde bylo mj. deklarováno poskytnutí příležitosti pro každého stát se členem globální informační společnosti.

Koncepční materiály ministerstva zemědělství reagují na potřeby subjektů podnikajících v zemědělství, na závěry zasedání Evropské rady i na Nařízení Rady 1782/2003 a další legislativní normy. Pro oblast poradenství byla vytvořena „Koncepce zemědělského poradenství na roky 2004–2010“, kterou vypracoval odbor výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti MZe ČR. Podle koncepce by ve zmíněném období poradenství pro oblast zemědělství měly vykonávat soukromé subjekty – poradci vedení v registru MZe ČR. Tito poradci podléhají systému vzdělávání, školení, zkoušek a kontroly poradenské práce. Poradenský systém vytváří podmínky pro zabezpečení vysokých standardů poradenské činnosti.

Zmíněná koncepce za další důležitý bod pokládá celoplošnou dostupnost informací. Pro plošné šíření adresných informací v jednotlivých regionech předpokládá, že bude vybrán jeden subjekt, který zajistí, že odborné i související regionální informace budou dostupné na každém místě v České republice. Adresnost informací bude dána směřováním na cílového uživatele (profesní sdružení a jednotlivci) i obsahovým zaměřením (výběr informací podle uživatele, jejich interpretace a ujasnění souvislostí podle potřeb jednotlivých cílových skupin). Činnost tohoto subjektu bude podpořena z národních dotačních prostředků. Příjemce finanční subvence bude mít statut Krajského informačního střediska (KIS). Kritériem výběru KIS bude působnost na úrovni kraje, znalost rezortní problematiky, podpora veřejné správy (propojení s informacemi o krajských programech), záruka spolupráce dalších subjektů a způsobilost předávat informace na úroveň okresů a dále. Vybraným subjektem může být jak již existující subjekt, tak nově vzniklá instituce s právní subjektivitou. Úlohu Krajského informačního střediska pro přenos lesnických informací bude plnit Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL).

Krajské informační středisko pro rozvoj zemědělství a venkova lze v hlavních rysech charakterizovat takto:

KIS

- je právnická osoba, která má v předmětu činnosti poskytování informací a sídlo v regionu působení
- poskytuje informace o rezortních a krajských programech
- přenáší informace pro cílové skupiny bezplatně
- poskytuje zpětnou informační vazbu
- je schopno oslovit všechny cílové skupiny v regionu
- je schopno poskytovat informace cílovým skupinám elektronickou i tištěnou formou
- je schopno spolupráce se všemi rezortními (MZe ČR) nevládními organizacemi v regionu (nabídka dohody o partnerství)
- je schopno personálně zajistit požadovanou činnost

Náplní činnosti KIS bude především informace přijmout, vyhledat, ujasnit souvislosti, interpretovat a třídit a takto připravené informace poskytovat vhodně zvolenou formou jednotlivým cílovým skupinám. Především se bude jednat o informace s tematikou Společná zemědělská politika, její změny a priority, programy k podpoře prosazování cílů

společné zemědělské politiky, programy národních dotací, poradenský systém a realizace poradenského programu. Rovněž je předpokládána spolupráce s regionálními iniciativami s akčními skupinami, facilitátory (místní iniciativy), dále se školami a výzkumnými ústavy pro zlepšení možností šíření posledních poznatků v oblasti vědy a výzkumu, zlepšení informovanosti o aktivitách v regionálních i mimo něj sídlících zemědělských škol a výzkumných ústavů a spolupráce s informačními středisky v ostatních krajích.

Cílové skupiny přijímající informace zahrnují zemědělské podnikatele a jejich profesní sdružení, regionální iniciativy rozvoje venkova, nestátní neziskové organizace s rezortním zaměřením (zemědělství a venkov).

Financování KIS se předpokládá jako vícedrožové. KIS se může ucházet o podporu z dotačních titulů MZe ČR a dále např. z grantů a podpor krajského úřadu. Informační střediska, která usilují o získání statutu Krajského informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova, předložila v termínu do 14. 1. 2005 projekt KIS (statut KIS uděluje MZe ČR). V následujícím období bude proveden výběr nejvhodnějších subjektů KIS v jednotlivých krajích a udělen statut KIS.

Ing. Josef Dvořák
MZe ČR

DOTAČNÍ TITUL 9.F PODPORA PORADENSTVÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ V ROCE 2005

Pouze poradci vedení v Registru poradců MZe ČR, kteří úspěšně složí test(y), mohou v roce 2005 vykonávat poradenskou službu a jejich klienti budou moci čerpat finanční podporu z dotačního titulu 9. F.

Dotační titul 9. F Podpora poradenství v zemědělství je v roce 2005 i v dalších letech zaměřen především na přípravu zemědělských podniků na dodržování 18 evropských nařízení a směrnic ke správné zemědělské praxi a na cross compliance jako podmínky pro bezproblémové čerpání přímých plateb. Pro jednotlivé priority uplatněné v dotačním titulu 9.F (Podpora poradenství v zemědělství) byly zpracovány standardy poradenské práce, s nimiž se poradci, kteří budou poskytovat své služby v rámci tohoto dotačního titulu, musí seznámit a musí je při své činnosti dodržovat.

K usnadnění přípravy zpracoval Ústav zemědělských a potravinářských informací přehled minimálních standardů hospodaření do e-learningových vzdělávacích kurzů eDoceo. Informace týkající se welfare a ochrany vod bylo možno studovat v kurzech pořádaných ÚZPI v průběhu roku 2004.

E-learningové kurzy jsou na internetové adrese: <http://81.0.225.167/edoceo>. Do každého výukového programu se

poradce v Registru poradců MZe ČR přihlásí pomocí svého uživatelského jména a uživatelského hesla, které používá k přihlašování do www.agroporadenstvi.cz.

Ke studiu si akreditovaný poradce vybere kurz(y) se zaměřením na svou poradenskou činnost s tématem (tématy), která jsou v roce 2005 zařazena do dotačního titulu 9. F, tj.:

- dodržování právních předpisů vycházejících ze směrnic EU v oblasti ochrany vod,
- welfare hospodářských zvířat,
- splnění podmínek pro ekologický způsob hospodaření vyplývajících ze z. č. 242/2003 Sb. a NR (EHS) č. 2092/91.

U podprogramu „Zpracování optimalizace hospodaření zemědělského podniku“ bude uplatněn stejný postup v případě, že tento podprogram nabude po schválení Evropskou komisí platnosti a bude zařazen v letošním roce do dotačních titulů 9. F.

Kurzy nastudují poradci sami a mohou jim věnovat čas podle uvážení. Znalost legislativy prokáží testem na Ústavu zemědělských a potravinářských informací v únoru 2005.

Správce registru MZe ČR

P O N Ú K A M E

produkty Ústavu vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo

Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo (ÚVTIP) v Nitre už niekoľko desiatok rokov poskytuje svoje služby v oblasti odborných informácií.

Formou tlačených či elektronických výstupov informuje pracovníkov štátnej správy, riadiacej sféry i farmárov. Pracovníci ústavu vybavujú aj telefonické a osobné požiadavky. Moderné vybavenie a odbornosť pracovníkov umožňujú pružne reagovať na potreby odbornej verejnosti pokiaľ ide o nároky na druh a formu informácií.

V našom príspevku by sme chceli uviesť základné informácie o aktuálnych informačných zdrojoch, ktoré ústav ponúka odbornej poľnohospodárskej verejnosti.

Poľnohospodárske príručky

V roku 1993 vznikla v ÚVTIP Nitra edícia Agroservis. Je to edícia brožovaných poľnohospodárskych príručiek z oblasti rastlinnej a živočíšnej výroby, ktoré sú určené pre využitie v poľnohospodárskej prvovýrobe, v riadiacich a poradenských inštitúciách a v odbornom školstve.

V jednotlivých tituloch je monografickým spôsobom spracovaná problematika technológie pestovania vybraných plodín. Takto vznikli publikácie: **Obilniny I. a II., Sladovnícky jačmeň, Tritikale, Pestovanie zemiakov, Okopaniny, Koreninové rastliny** a mnohé ďalšie. Jedným z najúspešnejších titulov edície Agroservis je publikácia **Buriny**, najmä vďaka podrobným popisom bionómie rastlín, používania chemickej i nechemickej ochrany a množstvu praktických príkladov.

Autormi publikácií sú vedecko-pedagogickí pracovníci Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a vedeckí pracovníci slovenských rezortných výskumných ústavov. To je zárukou, že jednotlivé témy sú spracované na vedeckom základe a s využitím najnovších poznatkov a skúseností z praxe. V posledných rokoch si edícia našla svoje miesto aj medzi študentmi poľnohospodárskej univerzity v Nitre, ktorí okrem odborných informácií v spracovaných tituloch nachádzajú literárne zdroje pre svoje seminárne a diplomové práce.

Odborné encyklopédie na CD

Významnými produktmi ÚVTIP Nitra sú multimediálne produkty na CD, ktoré vybranú tému spracúvajú encyklopedickým spôsobom. Výhodou týchto produktov je prehľadnosť, jednoduchá manipulácia a orientácia, bohatosť a rôznorodosť predovšetkým obrazového materiálu zosúladeného s textami v programe, ktorý užívateľovi umožňuje riešiť určitý problém (napríklad: voľba chemickej ochrany, výber odrôd, a pod.).

Doteraz boli vydané:

1. **Ochrana rastlín I.** (1999) – encyklopédia chemickej ochrany (podrobný popis pesticídov, škodcov, chorôb, burín a ich zobrazenie).
2. **Ochrana rastlín II.** (2000) – reedícia, doplnená o nové prípravky určené na ošetrovanie zeleniny.
3. **Vinič hroznorodý** (2001) – informácie o viniči a víne, zamerané predovšetkým na históriu, morfológiu, pestovanie, odrodovú skladbu a ochranu viniča. Encyklopédia obsahuje informácie o spracovaní hrozna a víne, od jeho výroby cez skladovanie a ošetrovanie až po charakteristiku jednotlivých druhov. CD získalo ocenenie Ministerstva pôdohospodárstva SR a ocenenie Zlatý kosák na výstave Agrokomplex 2001.
4. **Odrody a ochrana poľnohospodárskych plodín – Ochrana rastlín III.** (2003) – informuje o všetkých odrodách poľnohospodárskych plodín povolených v podmienkach Slovenska v zmysle Registra povolených odrôd. V obsahu sú zobrazenia a popisy všetkých odrôd obilnín, kukurice, tráv, strukovín, olejnin, okopanín, ovocia, zeleniny, viniča a okrasných rastlín povolených do roku 2003. CD je zamerané aj na chemickú ochranu rastlín a obsahuje kompletnú encyklopédiu škodlivých činiteľov (popisy a zobrazenia chorôb, škodcov, burín), popis a využitie povolených chemických prípravkov v zmysle Vyhlášky MP SR pre roky 2003–2006. CD získalo prvú cenu v súťaži SLOVAKPRIX Multi Media ako najlepšie multimediálne CD na Slovensku v roku 2003.
5. **Ovocinárstvo** (2004) – encyklopédia o ovoci a ovocinárstve. Projekt vznikol v spolupráci s renomovanými odborníkmi Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a praxe. Ide o ovocinársku encyklopédiu, ktorá zahŕňa kapitoly o histórii, pestovaní, tvarovaní (reze) a ochrane všetkých druhov ovocia, pestovaného v podmienkach Slovenskej republiky. Nechýba ani podrobný pomologický popis odrôd vrátane zobrazenia odrôd jednotlivých skupín a druhov ovocia :
 - jadroviny (jablká, hrušky, dule, mišpule)

- kôstkoviny (slivky, čerešne, višne, broskyne, marhule)
- škrupinoviny (orechy, mandle, lieskovce)
- bobuľové ovocie (ríbezle, maliny, jahody, čučoriedky, ...)
- menej známe druhy (arónia, jarabina, baza, ruža, drienky, ...)

V kapitole „Zaujímavosti“ sú uverejnené recepty na domáce spracovanie ovocia.

Odborné štúdie

V Informačnom stredisku pre Európsku úniu Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo sú okrem iného spracovávané odborné témy vo forme štúdií. Sú spracované na základe najnovších poznatkov a informácií z vybraných webových stránok a iných informačných zdrojov.

Najnovšími titulmi sú:

1. **Súhrn informácií o geneticky modifikovaných organizmoch v EÚ**
2. **Poľnohospodárstvo a životné prostredie**
3. **Spoločná poľnohospodárska politika**
4. **Rozvoj vidieka v EÚ**
5. **Najväčšie rozšírenie EÚ**
6. **Má európske poľnohospodárstvo budúcnosť?**
7. **Výkladový slovník regionálnej politiky**

Časopis „Svetové pôdohospodárstvo“

Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo od roku 1996 vydáva odborný informačný mesačník „Svetové pôdohospodárstvo“. Je distribuovaný v rezorte pôdohospodárstva pracovníkom riadiacej sféry, farmá-

rom a pracovníkom potravinárskych podnikov. Mesačník prináša v slovenskom jazyku informácie zo svetového pôdohospodárstva, najmä o vplyve rozšírenia EÚ na poľnohospodárstvo v SR a iných členských krajinách EÚ; pokroku rokovaní v rámci Svetovej obchodnej organizácie; implementácii reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky v členských krajinách EÚ; trhu, produkcii a vývoji cien základných poľnohospodárskych komodít a iných poľnohospodárskych témach.

Informácie sú zaradené do 5 tematických oblastí:

- Všeobecné informácie
- Novinky z európskej politiky
- Informácie z jednotlivých krajín
- Trhy
- Legislatíva

Možno si objednať aj zakladač a rozčleniť farebne odlíšene tematické oblasti, ktoré sú číslované samostatne.

Podrobnejšie informácie o všetkých produktoch sa nachádzajú na webových stránkach Ústavu vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo v Nitre:
<http://www.uvtip.sk/slovak/produkty.php>
 alebo <http://obchod.uvtip.sk/>

Ústav vedecko-technických informácií
 pre pôdohospodárstvo
 Samova 9, 950 10 Nitra
<http://www.uvtip.sk>
 tel: 037/7721805, fax: 037/7721742

Ing. Marián Libiak, riaditeľ ÚVTIP

INFORMAČNÍ CENTRUM EVROPSKÉ UNIE

při delegaci Evropské komise v České republice

Ochrana přírody: Komise sestavila historicky nejobsáhlejší seznam chráněných oblastí v EU

Evropská komise učinila další významný krok na cestě ke zřízení sítě chráněných přírodních oblastí v EU s názvem Natura 2000. Rozhodla se do sítě zařadit přes 7 000 přírodních oblastí v Evropské unii, nacházejících se jak podél Atlantiku, tak ve vnitrozemí. Vědci přikládají 197 druhům živočichů, 89 druhům rostlin a 205 biotopům zařazených na seznam celoevropský význam. Znamená to, že jejich ochrana musí být posílena tak, aby se v Evropě zachova-

la cenná biodiverzita. Druhy jako vlk, vydra, losos nebo cenné biotopy – některé pobřežní laguny a říční systémy se objevují na seznamech, které pokrývají většinu území Evropské unie.

Příjmy zemědělců v nových členských státech podle Eurostatu vzrostly po přistoupení o 50%

První odhady příjmů v zemědělství za rok 2004 ukazují na meziroční nárůst o 3,3 % v celé Evropské unii. Na zvýšení se podílely především nové členské státy, kde ze-

mědělské příjmy vzrostly v průměru o 53,8 %. Tyto údaje ukazují naprosto jednoznačně pozitivní vliv, který zemědělcům přineslo přistoupení a s ním přístup na jednotný trh a uplatnění Společné zemědělské politiky. Vzrostly také zemědělské příjmy v 15 „starých“ členských státech EU, a to

o 0,8 %. Zvýšení bylo způsobeno především pronikavým zlepšením tržních příjmů v důsledku příznivějších tržních podmínek a dále poskytováním veřejné podpory – především podpory oddělené od výroby.

Nominace SOU a U Horky nad Jizerou

NA EVROPSKOU PEČEŤ KVALITY

Na základě udělené Pečetě kvality za organizaci zahraničních stáží v rámci programu EU Leonardo da Vinci byla škola nominována za Českou republiku na mezinárodní ocenění Evropská pečeť kvality.

Ve dvou kolech byly posouzeny projekty členských a přidružených zemí Evropské unie.

Projekt „Agro-gastro tým do Evropy“ byl vybrán a zařazen do finálového kola ocenění Evropská pečeť kvality s projekty z Rakouska, Norska, Maďarska a Islandu.

Tyto projekty budou prezentovány na mezinárodní konferenci 24. – 25. ledna 2005 v Oslu v Norsku.

VZDĚLÁVÁNÍ

ve spolupráci se školami trvalé vzdělávací základny MZe ČR

V uplynulém roce realizoval odbor vzdělávání a poradenství Ústavu zemědělských a potravinářských informací, na základě usnesení vlády č. 1028 ze dne 10. 10. 2001 o vzdělávání pracovníků státní správy a na základě Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR¹⁾, první etapu kurzů environmentálního vzdělávání pracovníků státní správy rezortu zemědělství. Celkem se uskutečnilo 23 kurzů na 13 různých místech republiky, ve kterých obdrželo více než 1 500 pracovníků osvědčení o úspěšném absolvování.

Vzdělávání, jehož cílem je prohloubení a sjednocení znalostí a zvýšení informovanosti pracovníků organizací státní správy rezortu Ministerstva zemědělství ČR v oblasti environmentální problematiky, představuje proškolení a následné ověření znalostí prokazatelnou formou zhruba 4 000 osob v průběhu dvou let a s tím spojené administrativní činnosti. Přitom musí být efektivní a musí minimalizovat ztráty pracovního času i cestovní náklady mnohdy velmi exponovaných pracovníků.

Proto bylo toto vzdělávání projektováno formou kombinovaného studia²⁾ s využitím spolupráce vybraných škol zařazených v síti škol trvalé vzdělávací základny MZe ČR. Pro spolupráci byla v každém kraji vybrána vždy jedna škola, ve které se významněji věnují otázkám životního prostředí. Podle projektu a přesného rozpisu pak jednotliví účastníci vzdělávání, tj. pracovníci Ministerstva zemědělství ČR, Zemědělských agentur a Pozemkových úřadů, Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Státní veterinární správy ČR, Státní rostlinolékařské správy, Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, České plemenářské inspekce a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, absolvují přípravu prostřednictvím spádových škol v Boskovicích, Českém Těšíně, Horšovském Týně, Humpolci, Chebu, Chrudimi, Litvínově, Mělníku, Starém Městě, Svobodě nad Úpou, Šumperku a Vimperku.

Obsah vzdělávání tvoří ucelený systém informací o ochraně životního prostředí a environmentální problematice. Byl formulován pracovníky Ministerstva životního prostředí ČR

¹⁾ Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, jako součást implementace směrnice 90/313/EHS o svobodě přístupu k informacím o životním prostředí, je zakotven v usnesení vlády ČR č. 1048 ze dne 23. 10. 2000, s vloženou změnou usnesením vlády ČR č. 96 ze dne 23. 1. 2002.

²⁾ Samostudium v průběhu minimálně dvou měsíců s využitím učebního textu tištěného či na CD-ROM nebo e-learningového kurzu a prezenční studium jednodenní obsahující shrnující přednášku a závěrečný test.

a Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky a připomínkován pracovníky Ministerstva zemědělství ČR a příslušných organizací státní správy rezortu zemědělství.

Po absolvování tohoto vzdělávání by měli být účastníci schopni orientovat se v problematice ochrany životního prostředí a jeho složek (příroda a krajina, půda, voda, ovzduší, hluk, geneticky modifikované organismy a odpady), v politice životního prostředí, základních právních

předpisech, podpůrných programech a environmentálních informačních systémech.

Práce jednotlivých škol byla velmi dobrá jak po stránce organizační (zajištění učeben, audiovizuální techniky, lektorů či občerstvení), tak i po stránce odborné (přednášková činnost, konzultace, vedení diskusí). Realizace vzdělávání formou spolupráce se školami trvalé vzdělávací základny MZe ČR se prokázala jako účinná, kvalitní a efektivní.

Ing. Andrea Pekárková, ÚZPI

ŠKOLY A REZORTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

II.

V předchozím čísle jsme vás seznámili s programem pracovní schůzky, kterou pro školy zařazené do sítě trvalé vzdělávací základny MZe ČR připravil – z pověření ministerstva zemědělství – Ústav zemědělských a potravinářských informací.

Jak jsme předeslali, přinášíme vám v následujícím článku aktualizované informace přednášejících z ministerstva zemědělství a Agrární komory ČR.

Hlavní smysl našich setkávání je podpora vzájemné spolupráce, uvedla ve svém vystoupení PHDR. JAROSLAVA PÍCHOVÁ a v diskuzi s představiteli škol se vyjádřila k nejdůležitějším otázkám.

Co se změnilo od setkání v listopadu 2003 na Zadově?

Vstoupila v platnost řada nových právních předpisů.

Byl přijat zákon 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států EU a následně prováděcí vyhláška č. 213/2004 Sb., kterou se stanoví seznam teoretických a praktických oblastí, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadovaný v ČR pro výkon regulovaných povolání a činností v působnosti Ministerstva zemědělství ČR. Tyto právní normy upřesnily požadavky na kvalifikační výstupy u regulovaných povolání a činností. Na popisu činností se podílely mnohé školy a řada z nich bude dále spolupracovat při přípravě a realizaci rozdílových zkoušek evropských občanů, jejichž kvalifikace plně neodpovídá stanoveným požadavkům.

Byl přijat zákon č. 85/2004 Sb., o zemědělství, kterým byl stanoven požadavek na odbornou způsobilost pro výkon povolání zemědělský podnikatel. Vedle minimální kvalifikace na úrovni alespoň středního vzdělání v oboru byla zákonem stanovena rekvalifikační příprava v rozsahu 150 hodin. Rekvalifikační kurzy zajišťuje celá řada zemědělských škol a pomáhají jim navázat užší kontakt se zemědělskou praxí.

Byla schválena koncepce zemědělského poradenství, která počítá s působením privátních poradců vedených v re-

gistru ministerstva zemědělství (jde o poradce, kteří absolvovali akreditační řízení). Řada učitelů zemědělských škol prošla kurzem Optimalizace hospodaření zemědělských podniků a dosud působí v oblasti poradenství. Bylo by proto vhodné, aby se i oni přihlásili do akreditační přípravy. Další účast škol v systému zemědělského poradenství je možná prostřednictvím spolupráce s Krajskými informačními středisky. Tato střediska mají být podle koncepce poradenství ustanovena počátkem r. 2005 a jejich úkolem je šířit informace o společné zemědělské politice, podpůrných programech, které z ní vycházejí, o správné výrobní praxi a agroenvironmentálních požadavcích.

Důležité z hlediska vzdělávání a poradenství je Nařízení Rady 1782/2003, kde jsou stanoveny priority v oblasti zemědělství. V návrhu priorit programů pro r. 2007–2013 dochází k některým změnám. Projevuje se tu akcent na rozvoj venkova, dojde ke zpřísnění podmínek podpor. Vzdělávání a poradenství patří i v tomto návrhu mezi podporované oblasti.

Pro školy může být zajímavý program Leader (mikroregiony), kam bude směřovat určitá část finančních prostředků. Pro tuto oblast by měli být vyškoleni tzv. „facilitátoři“ projektů a tato činnost by mohla být blízká právě zemědělským školám.

Co se nepodařilo?

Příspěvkové organizace mohou být financovány pouze svým zřizovatelem. Zůstává tedy nedořešena situace školních statků, nedaří se získat přístup k evropským ani národním podporám.

Zařazení škol do trvalé vzdělávací základny ministerstva zemědělství bylo vedeno snahou ministerstva podpořit činnost škol. MZe ČR nemůže příliš ovlivnit dění v krajích (např. existenci škol). Tuto úlohu může lépe zastávat Agrární komora ČR, jejíž členové působí v krajských školských komisích. Některé dílčí úspěchy byly dosaženy tím, že se zlepšila spolupráce MZe ČR a AK ČR.

Podářilo se

- zachovat a rozšířit i pro střední zemědělské školy dotační titul 9E – Školní závody, kterým je podpořena činnost zemědělských podniků umožňujících praxi žáků. Byl uveden v život dotační titul 9G – podpora získání rekvalifikace. Oba dotační tituly jsou v platnosti i v roce 2005;
- spolupráce MZe ČR, resp. Ústavu zemědělských a potravinářských informací a zemědělských škol v oblasti počítačové gramotnosti, kde byli proškoleni učitelé škol v práci s e-learningovým kurzem a školám byla předána demo-verze zemědělských programů. Dále byl zpracován e-learningový kurz pro oblast environmentálního vzdělávání a byl nabídnut některým školám k realizaci přípravných kurzů a zkoušek pracovníků státní správy;
- podpořit a udržet v činnosti vydávání časopisu Zemědělská škola;
- za spolupráce AK ČR a MZe ČR zpracovat pilotní projekty tří center odborného vzdělávání. Jejich akreditace ministerstvem zemědělství je plánována pro r. 2005.

V nejbližší době je třeba provést analýzu vzdělávacích potřeb, na které se budou podílet střední i vysoké školy. Cílem této analýzy je přizpůsobit obsah vzdělávacích aktivit v resortu zemědělství požadavkům jejich účastníků.

Zajímavou činností bude nová spolupráce škol s výzkumnými ústavy, tzv. transfer, jehož úkolem bude zprostředkovat školám výsledky vědy a výzkumu v přístupné formě pro výuku.

Ministerstvo zemědělství v zastoupení odboru výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti vítá další návrhy škol na spolupráci, uzavřela své vystoupení PhDr. Píchová.

Další rezortní informace poskytl ING. JOSEF MATOUŠEK, který se podrobněji věnoval především aktivitám škol.

Síť škol trvalé vzdělávací základny tvořilo v r. 2002 46 středních a vyšších odborných škol, v současnosti jich je 51. Nově jsou do základny zařazeny: SOŠ a SOU Krnov, SOU lesnické Hejnice, SOŠ a SZŠ Vyškov, SPŠ stavební Lipník nad Bečvou a SOŠ pro ochranu a tvorbu životního prostředí Veselí nad Lužnicí. Ze základny byla vyřazena ISŠ

Světlá nad Sázavou, která se stala součástí SOŠ, SOU zemědělské a technické a U Humpolec.

V oblasti administrativy bylo školám připomenuto, aby nahlásily všechny změny dané optimalizací sítě škol, aby mohly být promítnuty do smluv a certifikátů.

Činnosti na školách

- Některé školy se v roce 2004 snažily zapojit do vzdělávání zemědělské veřejnosti prostřednictvím programu SAPARD opatření 3.1 Zlepšování profesního vzdělání. Malé zkušenosti se zpracováním projektů a s požadavky výběrového řízení jim však neumožnily dosáhnout na podporu vzdělávání z EU.
- V současné době je vzdělávání zemědělské veřejnosti podporováno Operačním programem Zemědělství opatření 2.2 Odborné vzdělávání. Školám je doporučeno, aby se do realizace tohoto opatření zapojily prostřednictvím rezortních nevládních organizací, např. Agrární komory ČR. Mají tak velkou naději na úspěšné zapojení se do některého z podaných projektů.
- Rekvalifikace na školách – pro zajišťování rekvalifikační zaměřených na činnosti, které školy vyučují v rámci svých schválených vzdělávacích programů nepotřebují žádné pověření, např. řidičský výcvik, svářecí průkazy, obsluha motorových pil apod. Chtějí-li provádět rekvalifikace na povolání a činnosti, které nemají schváleny od MŠMT ČR musí požádat o vydání pověření k organizování rekvalifikačních vzdělávacích programů toto ministerstvo.
- Školy zařazené do trvalé vzdělávací základny mají velmi dobré podmínky pro vzdělávání široké zemědělské veřejnosti, zejména pro její osvětu (regionální rozmístění, cenově dostupné vzdělávací kapacity, lektorské zázemí). MZe ČR a ÚZPI se budou na školy více obracet, jen co nastanou na MZe ČR příhodnější podmínky.
- TVZ je doporučeno více se zapojovat do mezinárodních projektů. V současné době se rozšiřuje objem aktivit projektů mobility programu Leonardo da Vinci. Uzávěrka přihlášek prvního kola pro tento rok je 11. 2. 2005!
- Kurz pro výkon obecných zemědělských činností (vzdělávací program pro zemědělce, kteří nemají příslušnou kvalifikaci ze střední, vyšší nebo vysoké zemědělské školy). V r. 2005 dochází ke změně, původní rozsah 300 hodin je snížen na minimálně 150 hodin. Je to pro aktivní zemědělce. Nezemědělci musí poznat nejenom teorii, ale i praxi. Pro zemědělce, kteří již v zemědělství nepodnikají a nemají tudíž žádné praktické dovednosti, se doporučuje kurz rozšířit na rozsah 300 hodin a zařadit do něj výuku praktických dovedností. Výuka praxe může být organizována individuálně a poskytuje se za úpla-

tu. V uplynulém r. 2004 ukončilo kurz 920 absolventů, z nich o dotaci na částečnou úhradu nákladů za kurz požádalo 596 absolventů.

Jak zkvalitnit praktickou přípravu

Agrární komora tvoří mezičlánek mezi školami a praxí, sdělila v úvodu svého příspěvku ING. JAROSLAVA NEKVASILOVÁ, vedoucí odboru poradenství a vzdělávání AK ČR.

Sledují vývoj ve školství a uvědomují si složitost období. Málo žáků ve školách má i za důsledek odchod menšího počtu žáků do praxe. Další „zeštíhlování“ zemědělských škol už by nemělo nastat, protože hrozí nebezpečí, že do 5–10 let bude naprostý nedostatek pracovníků v zemědělství, a to na všech stupních vzdělávání.

V rámci Agrární komory ČR funguje školská komise, ve které jsou rovněž zástupci prvovýroby a zemědělského školství. Pravidelně se scházejí, připravují připomínky k zákonům a k vyhláškám a snaží se skloubit požadavky praxe s učebními osnovami škol. Při jejich jednáních vyvstává i otázka: Jak by měl vypadat absolvent? Agrární komora ČR a hlavně zemědělská praxe není spokojená s praktickým

vzděláváním žáků, kteří se často učí na zastaralé technice, pracují se zastaralými technologiemi. Problém kvalitní praxe je finanční záležitostí.

Jak nahradit nedostatek peněz? Agrární komora sbírala zkušenosti, mj. i v zahraničí, a z širších poznatků vznikla myšlenka center odborného vzdělávání. V současnosti jsou připraveny 2–3 projekty – moravskoslezský, jihočeský, (severočeský) a po schválení pilotních projektů by centra měla fungovat pro praktickou výuku. Zkušenost zaměstnavatelů potvrzuje, že žáci jsou ve školách teoreticky připravováni většinou výborně, ale praktické odborné dovednosti nejsou vždy dostačující. Jak už bylo řečeno, nejčastější příčinou je zastaralý strojový park, na kterém probíhá výuka a zároveň i pedagogové se nemohou dostatečně seznámit s novinkami. Řešením by mohlo být více zdrojové financování – MŠMT ČR, MZe ČR... a využití i dotací, programů a strukturálních fondů. V těchto otázkách je nutné, aby každá škola především spolupracovala se svým krajským úřadem.

Agrární komora vítá vznik Krajských informačních středisek. Dobré rozložení poboček umožní přenášet podrobné a aktuální informace na zemědělce. I v tomto směru se počítá s pomocí škol, uvedla Ing. Nekvasilová.

DESAŤ ROKOV CHOVU, OCHRANY A LOVU

Deň 3. 12. 2004 bol pre časť študentov aj zamestnancov Strednej poľnohospodárskej školy vo Zvolene dňom sviatočným. Akoby ani nebol piatok. Konala sa totiž jubilejná 10. školská poľovačka na bažantov.

Pred desiatimi rokmi sa ako cvičný objekt pre výuku predmetu poľovníctvo a ochrana životného prostredia začala budovať bažantia farma v areáli školy, ktorá liahne 600 až 900 bažantích kuriatok. Podstatná časť z nich je vypúšťaná do voľnej prírody výukového poľovného objektu Švošť v revíri OLZ Kriváň alebo do revírov niektorých PZ. Počas chovu bol bažant selektovaný s cieľom vytlačiť neblahé vlastnosti dovezeného a šľachteného *Phasianus colchicus mongolicus* a získať bažanta lietavého, zhánlivého, odolného a schopného rozmnožovať sa vo voľnej prírode.

Farma je pracoviskom pre prax žiakov SPOŠ a jediným miestom, ktoré nie je závislé od veterinárnych situácií v poľnohospodárskych podnikoch. Uzavretý chov: chovné

kmene – znáška – liahnutie – odchov – vypúšťanie do prírody a napokon aj odlov kohútov je dobrým miestom pre výuku praxe. Škoda len, že výuku PŽP brzdia predpisy o delení tried, ktoré neumožnia deliť početne slabšie triedy na menšie skupiny. Poľovníkov medzi študentmi nie je až tak veľa najmä tam, kde prevažujú dievčatá.

Zájemcovia o poľovníctvo sa zúčastnili spolu s vyučujúcimi a so skupinou 20 poľovníkov poľovačky, na ktorej sa ulovilo 28 kohútov a jedna liška. S ohľadom na to, že väčšina poľovníkov z našej oblasti sú navyknutí strieľať z guľovnice, je to výsledok pre brokovú strelbu prijateľný. Po závere poľovačky na slávnostnom výrade ulovenej zveri pri horiacich vatrách sa všetci účastníci zhromaždili v jedálni školy, kde sa konalo posedenie „posledný pohon“.

Škola vedie k vedomiu, že poľovníctvo nie je len o zabíjaní zveri, ale že je to činnosť okrem ekonomickej aj ekologickej a environmentálnej a obsahuje aj značný spoločenský

náboj, ktorý upevňuje priateľstvo, výmenu poznatkov, odbornú diskusiu aj zábavu. Súčasťou poľovačky je aj pasovanie poľovníka ktorý ulovil svoju prvú líšku alebo kohúta, odovzdávanie pasovacieho listu, prípadne aj kultúrne vystúpenia.

Je potešujúce, že vo veľkej miere sa medzi nami objavujú absolventi našej školy, pre ktorých je školská poľovačka príležitosťou navštíviť svoju školu, stretnúť sa so svojimi učiteľmi alebo s mladšími spolužiakmi; tí pôsobia ako honci no podaktorí ako štvrtáci sú už poľovníkmi.

Takto predmet PŽP spolu s výukovým poľovným objektom vedie študentov k skutočnej ochrane, chovu a až potom lovu a zužitkovaniu zveri. Poľovačka, to sú poľovnícke dožinky po celoročnej robote, ktorej sa okrem študentov a pracovníkov školy zúčastňujú aj všetci, ktorí

majú k poľovníctvu aj k škole priateľský a spolupatričný vzťah.

Ing. František Ginter, CSc., SPoŠ Zvolen

ŠKOLSTVÍ V ČECHÁCH PŘED STO LETY A DNES

Na konci roku 1904 bylo v Čechách celkem 5123 obecných škol, 432 škol měšťanských, 62 gymnázií, 32 reálék a 24 ústavů pro výchovu učitelů všech druhů škol. V akademickém roce 1904/1905 studovalo na české pražské univerzitě celkem 3628 posluchačů, z toho 121 žen. Na právnické fakultě bylo 1850, na filozofické 1281, na lékařské 364 a na teologické 133 posluchačů. Německá univerzita měla ve stejném období 1472 posluchačů (pouze 28 žen).

O sto let později vydává Ústav pro informace ve vzdělávání základní přehled o školství České republiky s následujícími údaji (stav v roce 2003): mateřských škol 4842, základních škol 3870, gymnázií 344, středních odborných škol 815, středních odborných učilišť a učilišť 544, speciálních škol 760, vyšších odborných škol 169 a vysokých škol 52 (s celkem téměř 270 000 posluchačů).

(tes)

PŮDA – OBRAZ ŽIVOTA

17. 12. 2004 – 5. 6. 2005

V Národním zemědělském muzeu v Praze na Letné v prostorách hlavního výstavního sálu v přízemí probíhá od 17. prosince 2004 do 5. června 2005 velká reprezentativní výstava pod názvem PŮDA – OBRAZ ŽIVOTA.

Jedná se o vlastní autorskou výstavu kolektivu pracovníků a spolupracovníků Národního zemědělského muzea za podpory Ministerstva kultury ČR. Expozice představuje půdu

v širokém kontextu lidského života a přírody, seznamuje s historií i současností.

Výstava je připravena s doprovodným programem pro školy a s víkendovými lektorskými dílnami za účasti našich předních odborníků. V souvislosti s konáním této výstavy připravilo pražské kino PONREPO ve spolupráci s muzeem speciální program, který nabídne divákům široký výběr filmů s tematikou, která má k půdě blízký vztah.

PRO ŠKOLY

mimořádná nabídka publikací ÚZPI

*Vzhledem k likvidaci nadměrných skladových zásob nabízí ÚZPI pro učitele, studenty a školní knihovny následující publikace **za cenu pouze balného a poštovného** při minimálním odběru 10 ks od jednoho titulu.*

Původní cena	Původní cena
Aplikační technika pro chemickou ochranu v lese, 2002 .. 25 Kč	Technologie (truhlář pro zeměd. výrobu) – 2. a 3. ročník, 1997 40 Kč
Biopotraviny, 2002..... 10 Kč	Těžba v lesích zemědělských podniků, 1999 10 Kč
Doporučené technologie pro pěstování okopanin a píce, 1998..... 10 Kč	Výběr plodin a osevní postupy pro rodinný zeměd. podnik, 1993 5 Kč
Doporučené technologie pro pěstování zrnin, olejnin, luskovin, 1998..... 10 Kč	Výroba a využití kompostů v zemědělství, 1997..... 5 Kč
Hybridní odrůdy žita, 1997..... 5 Kč	Výživa a hnojení pícních kultur, 1996 5 Kč
Invazní rostliny, 1998 10 Kč	Zařízení pro větrání a klimatizaci stájí, 2000 25 Kč
Jednoduché účetnictví v zemědělské praxi, 1996 5 Kč	Základy pěstování cibulové zeleniny, 2000 20 Kč
Komposty v zemědělství – výroba a využití, 1997 5 Kč	Základy pěstování kukuřice a jednoletých pícnin, 1995..... 5 Kč
Konvenční a perspektivní způsoby zpracování a kultivace půdy, 2003 35 Kč	Základy pěstování přadného a olejného lnu, 1997 5 Kč
Malá zemědělská mechanizace – příručka (formát A5), 1996 5 Kč	Základy pěstování luskové zeleniny, 2000 20 Kč
Malá zemědělská mechanizace – učebnice (formát A4), 1996.... 5 Kč	Základy pěstování ozimé pšenice, 1993 5 Kč
Ochrana rostlin proti živočišným škůdcům, 1996 5 Kč	Základy pěstování a zpracování sladovnického ječmene, 1998 ... 5 Kč
Perspektivní technologické postupy a stroje na hnojení, 1998.. 20 Kč	Základy pěstování slunečnice, 1993..... 5 Kč
Posklizňové ošetřování zrnin, 1996..... 5 Kč	Základy pěstování žita, 1995 5 Kč
Praktické lukařství, 1996 5 Kč	Základy chovu netradiční drůbeže, 1999 25 Kč
Příprava půdy v lesním hospodářství, 2001..... 70 Kč	Základy tvorby projektů podle zásad Evropské unie, 2000 10 Kč
Regulace zaplevelení polí, 1993 5 Kč	Základy výživy a technika krmení drůbeže, 1997..... 5 Kč
Ruční nářadí pro práci v lese, 1999 25 Kč	Základy výživy rostlin, 1993..... 5 Kč
Řez jaderovin modifik. systémem Pillar, 1998 5 Kč	Zákon o ochraně zvířat, 1999..... 30 Kč
Skladování zrnin, 1996..... 5 Kč	Zpracování a ošetření drůbežích produktů, 1997..... 5 Kč
Stroje pro sklizeň a konzervaci pícnin, 1999 5 Kč	
Systém hubení pýru plazivého a pcháče osetu na orné půdě, 1993..... 5 Kč	
Technika pro setí a pěstování cukrovky, 1997 5 Kč	
Technologické systémy a stroje pro zpracování půdy, 1999 ... 5 Kč	

Bližší informace a objednávky na adrese:

ÚZPI, odd. odbytu, Slezská 7, 120 56 Praha 2-Vinohrady
tel.: 227 010 338, fax: 227 010 119, e-mail: odbyt@uzpi.cz

Osobní odběr na uvedené adrese pouze na základě
telefonické dohody.

ŠLUKNOVSKÉ LESNICKÉ ŠKOLSTVÍ PADESÁTILETÉ

V podzimních dnech vrcholily ve Střední lesnické škole Šluknov celoroční akce, zaměřené k prezentaci padesátin trvání středního lesnického školství ve jmenovaném městě. Nad průběhem oslav převzali záštitu významné osobnosti: Ing. Karel Mach, náměstek MZe ČR, Ing. Kamil Vyslyšel, gen. ředitel LČR, s. p., Ing. Jiří Šulc hejtman ÚK a starosta Šluknova Ing. Milan Kořínek.

Z historie

Ve stručnosti si společně připomeneme historii školy. V prosinci r. 1947 je v Bělé pod Bezdězem obnovena tradice lesnického školství (původně 1855–1904). Vzniklá Státní škola pro lesní hajné, později Lesnická škola, se r. 1951 mění na Vyšší lesnickou školu. O rok později je přeložena do Varnsdorfu a opět mění název i zaměření. Státní lesnická technická škola – směr lesního průmyslu se po dvouletém působení stěhuje do Šluknova (1954). Tím okamžikem vzniká tradice trvající dodnes. SLTŠ-SLP je o dva roky později zrušena. Místo ní vzniká r. 1955 Lesnická mistrovská škola (do r. 1976). Při ní je založeno školní polesí, honitba, arboreta, střelnice, pokusné plochy, dílny, odborné kabinety aj. Stabilizoval se pedagogický sbor, škola byla integrována do procesu lesního hospodářství, školství, výzkumu, práce s veřejností. Zrušením tohoto typu škol se uzavřel jeden zajímavý i významný vzdělávání bez možnosti integrace v jiný typ.

Lesnickou mistrovskou školu nahrazuje až do r. 1992 Střední škola pro pracující – studijní směr lesní hospodářství. V nastavbovém maturitním studiu získávali absolventi SOU lesnických střední, převážně všeobecné vzdělání, doplněné o kompilát odborný. Cílem byla příprava nadaných pro další studium vysoké školy především lesnického směru. Záměr byl asi dobrý, bohužel, výsledek mu neodpovídal, většina absolventů se na vysokou školu nedostala. Dosažené vzdělání jim neumožnilo zastávat plnohodnotná TH místa v lesnickém provozu.

Také proto pedagogický sbor zahajoval od r. 1990 mimořádné iniciativy ve snaze vrátit škole původní statut a absolventům odpovídající výstupní kvalitu. Výsledkem byla transformace SŠP-LH a Lesnické školy na řádnou Střední lesnickou školu (od r. 1992).

Škola dnes

V současnosti má tři maturitní obory. Dva z nich, Ochranu přírody a prostředí a Myslivecké hospodářství vytvořilo pedagogické kolegium. Místo bývalých čtyř tříd jich je deset, místo 120 žáků 210. Škola prochází dynamickým vývojem. Bude zvyšovat počet učeben o čtyři, zvýší se počty odborných pracovišť i kabinetů. Při škole existuje Městské evropské infocentrum a Základní infocentrum. Probíhá příprava Místního centra celoživotního vzdělávání, autonomní součástí regionální sítě. Stejně úspěšně se rozvíjí i zahraniční kontakty a spolupráce se sociálními partnery. O tom všem se dozvěděli také hosté, návštěvníci i absolventi ze stránek Almanachu i z vloženého CD-room.

A jak proběhly oslavy?

Za přítomnosti vedoucích pracovníků zahraničních partnerů, lesnických škol, MZe ČR, výzkumných ústavů, smluvních organizací z řad lesních společností, kraje a města předal ČSOP (při škole) městu rozsáhlé parkové úpravy – dar k výročí školy, symbol spolupráce. Hosty čekala vernisáž obrazů Ing. Trantiny, emeritního prof. školy, z oblasti insitního umění a jedinečné dřevorezby uměleckého řezbáře Ing. Trísky, absolventa školy. Následoval kulturní umělecký program a společné posezení hostů, sponzorů a absolventů. Všem setkání přineslo jedinečné zážitky.

Další cesta

Oslavy byly (a dále budou) zamyšlením nad současným stavem školy, lesnického školství a chápání školy jako širší vzdělávací základny. Dnes je zřejmé, že bez soustavné spolupráce se zaměstnavateli absolventů, jejich participací při formulování profilu absolventů i témat výuky, jejich průběžné účasti na formování cíle i metod školy nelze dále pokračovat.

Totéž se týká spolupráce s úřady práce, městy, rodiči, absolventy. Otevření se školy uvedeným i dalším vlivům a part-nerům musí být trvalé. Stejně tak případné změny vzdělávacích programů, včetně výraznějšího zaměření na vzdělání dospělých, musí být prováděno systémově.

Další cesta bude skutečnou integrací jak do národních, tak evropských vzdělávacích struktur s multifunkčním uplatňováním absolventů. Ti musí být připravováni pro řešení problémů a další uvědomělé a samostatné získávání požadovaných vědomostí a schopností. Musí být připraveni na

průběžné změny požadavků praxe ve vystudovaném oboru i mimo něj. Heslem i cílem již současné budoucnosti je větší univerzalita uplatnitelnosti. To bude i naším cílem.

PhDr. Milan Janoušek, SLŠ Šluknov

Uplyne 124 let od narození a 45 let od úmrtí

ANNA BERKOVCOVÁ

II. díl

Podněty Terezy Novákové

Tereza Nováková (1853–1912), jak zdůrazňuje například v předmluvě ke knize *Ze ženského hnutí*, paralelně s prací beletristickou měla vždy na mysli i obecné problémy žen. To Berkovcovou také počátkem roku 1900 přivedlo k napsání příspěvku *Školy zemědělsko-zahradnické pro ženy*.

Založení hospodyňských kurzů i celoročních hospodyňských škol v Čechách a na Moravě považuje za významný pokrok. Toto vzdělání se ale týká z valné většiny jen dcer rolníků, „jež theoretickou a praktickou výchovou mají se státi dokonalými hospodyněmi, a takto povznést stav, je-muž náleží“. Obsahový rámec těchto škol se jí jeví jako příliš široký a nedovoluje tudíž, „by některé vyučování docílilo odborné dokonalosti“.

Nováková nabízí „několik slov“ – až překvapivě zasvěcených – o specializovaných učilištích pro ženy, jež umožňují získání odborné průpravy takové úrovně, aby jim zajistila „dostatečnou, samostatnou výživu“. V některých zemích (Anglie, Německo) byly zřízeny školy zahradnické s cílem naučit „zakládání zahrad, pěstování květin, zeleniny a užitkových květin, štěpaření a ovocnictví vůbec“. Jiné země (Finsko, Dánsko, Švédsko, Holandskou, Anglie) se orientovaly na mlékařství s cílem naučit „znáti chov hovězího a skopového dobytka, zkoumati a oddělovati mléko, využítkovati ho všemožným způsobem, vyráběti máslo, rozličné sýry, syrovátku atd.“. Mimořádně ji ale upoutal pokus realizovaný v Anglii, který se snaží sloučit všechny obory vhodné pro ženy v jedno učiliště s tím, „že chovanky poznávše všechno, mohou si pro odborné studium a povolání voliti i jen odvětví jediné, zvláště se jim zamlouvající nebo případné“.

Tohoto pokusu odvážila se mecenáška ženské práce, mladá hraběnka of Warwick v Readingu nedaleko Londýna. Svůj „zemědělský pokus“ buduje zčásti z vlastních prostředků, zčásti „vyprošuje potřebné peníze u svých přátel“. Po

počátečním období pochyb „obecenstvo nyní již ví, že připadla na výbornou cestu, jak zajistiti pilným ženám jejich budoucnost“. Ze skromných začátků vyrostlo obdivuhodné středisko. (První „útulek“ – ve skutečnosti vila s „umělecky zařízenými jídelnami, prostornými ložnicemi, hojně zásobovanými čítárnami“ a dalším vybavením – byl dán do provozu v říjnu 1898).

T. Nováková vyzývá k následování: „Nuže, není to vábný obraz, jenž by výtečně hodil se do českého rámce?“ Podobná zemědělsko-zahradnická škola zřízená orgány státními či zemskými, hospodářskými spolky či „šlechtanou mecenáškou“ by jistě ukázala „jak rychle a dobře vycvičí se naše Češky v mlékařství, sýrařství, v zahradnictví, štěpařství, využítkování ovoce, v drůbežnictví! Jsou to práce, ve kterých naše Češky i jako dilettantky vždy se vyznamenávaly, s láskou je konajíce...“

Dr. Berkovcová se s touto pozoruhodnou úvahou seznámila „až po návratu z Berlína v roce 1915“, kde v Marienfelde studovala na první německé zahradnické škole pro ženy. Zaujala ji natolik, že se dvakrát (v r. 1921 a 1933) vypravila do Readingu, aby se blíže seznámila s kořeny ústavu „pro vzdělání zahradnic-profesionálek i mlékařek a drůbežnic“. Její cesta však nepřinesla kýžené poznatky. „Ani universitní profesor, ani ženy spravující hotely (internáty) readingské university nedovedli mi povědět nic bližšího; jen s údivem vyslechli, co jsem jim referovala z článku Terezy Novákové a přijali to div ne jako novinku. Vědí dnes už jen o výbor-né zahradnické škole v Studley, ale její začátky v Readingu upadly v zapomenutí i u mnohých zahradnic z povolání.“ O to víc ocenila – i před svými hostiteli – , že „velmi vzdělaná naše spisovatelka Tereza Nováková dovedla zachytit vše, co významného pro ženu se kde ve světě událo“.

A. Berkovcová, neméně vzdělaná a světa znalá žena, si uvědomovala i další souvislosti svého poslání. Bytostně se

jí dotýkalo zanedbávání možností využití našeho venkova pro rozvoj turistiky. Chodíme, jak říká, kolem historických památek a jiných zajímavostí v malých městech a po venkově, aniž si uvědomujeme jejich cenu. „Kdyby však v těchto krásných místech naši vlastní byli lidé, rozumějící potřebám dnešní turistiky, dovedli by ve svých dědinách zařídit pohodlné ubytování tak, že by vzrostl příliv hostů i turistů a krásy našeho venkova, obohacené památkami uměleckými, historickými, literárně historickými a j. vynesly by nám kus kapitálu a obohatily náš venkov.“

Přiznává, že i o těchto námětech „dávno T. Nováková přemýšlela“. Velmi konkrétně např. v úvaze Nové možnosti práce žen, kterou psala „z podzimku“ 1909. Připomíná tu, jak rádi se u nás posmíváme svým sousedům, kteří se snaží místům „jen poněkud líbezným neb památným získati proslulost někdy až světovou“. Zřizují umělé vodopády, umělé ozvěny, každé místo, které poskytuje alespoň trochu slušnou vyhlídku „korunují pavillonem neb rozhlednou“ atd. To všechno je ovšem doprovázeno výběrem vstupného, zřizováním prodejen „na různé památky místní neb na výrobky domácího průmyslu“.

S tím kontrastuje naše chování. „Zapomínáme při svém výsměchu, že my naopak svoje kraje úžasně zanedbáváme, že o mnohých českých končinách líbezných, ba velikolepých, historicky a přírodně zajímavých sami nevíme, ne-li abychom mezi cizinci o nich známost šířili, že jest nám celkem lhostejno – jedinou Prahu vyjímajíc – zda-li k nám někdo zavítá, naši končinu si zamiluje, v ni se vrací ochotně a s láskou o ní dále známost šíří.“ Činnost jednot pro rozmnožení návštěvy cizinců i okrašlovacích spolků se jí jeví teoretická a povrchní. Naše nedbalost doslova „zahání turisty a letní hosty z míst, jež by jinak byla se stala středisky feriálního a cestovního života, postupně tak rozkvétala, jako to vidáme v cizině, a všemu svému okolí dodala zároveň onoho ekonomického významu...“

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

Dokončení v příštím čísle

CONTENS

AIIESEC

World's premier international work exchange organization for students and graduates 2

Regional information centre for agricultural and rural development 3

Subsidy title 9. F Extension support in agriculture in 2005

Prerequisites for exercising extension services and drawing financial support 4

We are offering products of the Institute of Scientific and Technical Information for Agriculture.

Offer of publications 5

Information Centre of the European Union

Recent events from agriculture and education 6

Nomination of the Vocational School Horký nad Jizerou for the European Seal of Quality

Nomination for the organization of stays abroad in the Leonardo da Vinci programme 7

Education

A survey on cooperation with the schools of the permanent educational base of Ministry of Agriculture 7

Schools and departmental education (part II)

Workshop presentation by representatives of the department of agriculture 8

Ten years of rearing, protection and hunting

Jubilee hunt for pheasants at the school hunting ground near Zvolen 10

Education in Czechia 100 years ago and now

A booklet containing statistical data 11

Soil – a picture of life

Exhibition invitation and further programme of the National Agricultural Museum 11

For schools

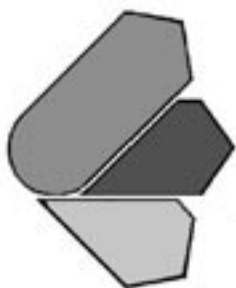
Special offer of publications of the Institute of Agricultural and Food Information 12

50 years of forestry education at Šluknov.

School history and present state 13

Anna Berkovcová (part II)

A botanist and a pioneer of girls' gardening education 14

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejším „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzdáváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

**S dalšími významnými výrobci hospodářských
strojů naší minulosti
se opět seznámíte v příštím čísle.**

**Přečtete si o Josefu Suchém, majiteli továrny
na stroje v Pečkách a o jeho pozdějších
společnících Františku Jouzovi a Josefu Čápovi
z Chrástu u Plzně.**

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2
tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz
Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra
tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk
Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč,
roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách
Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorkou ilustrace na obálce je Michaela Dytrtová

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava;
Ing. Igor Drobny, PhD.; SZÁŠ Piešťany; PhDr.
Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka
Husová, NÚOV Praha; Ing. Ivan Jung, CSc.,
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska
komora; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České
Budějovice; Ing. Jan Kot, ISŠ Cheb; Ing. Ludmila
Kováčiková, Agroinštitút Nitra; PhDr. Dana
Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno;
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária
Múdra, ZSŠP Rakovice; doc. Ing. Milan Slávik,
CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora,
MZe ČR